

Oglaši, pripozvana itd.
listaju i računaju se na temelju
utkog cienika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd.
slaju se naputnicom ili poloz-
nicom post. štedionice u Beču
ca administracijom lista u Puli.

Kod naručiva valja točno oz-
naciti ime, prezime i najbolju
pošt predbrojnika.

Tko želi na vremenu ne primi-
neka po javi odpravnosti u
otvorenem pismu, za kaj se
ne piše poštarnica, aka se iz-
vana napide „Reklamacija“.

Cokovnog raduna br. 847-849.

Telefon diskare broj 38.

Odgornji urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja.

U nakladi tiskare Laginja i dr. prije J. Krmptić i dr. u Puli.

Glavni suradnik prof. M. Mandić p. Trstu (Via Crociera br. 1, fl. kl).

Slogom rukama nullo stvari, a nemotim ovo politikvaru... Narodna poslovica.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

(Slogom rukama nullo stvari, a nemotim ovo politikvaru... Narodna poslovica.)

Odsutn zemalj, kapetana dr. Rizzi-a.

Kako smo već javili, uvaženi bečki list „Montagspost“ priobčio je o odstupu g. dr. Rizzi-a sliedeci zanimivi članak:

Dr. Ludvik Rizzi, zastupnik na carevinskom vjeću od g. 1889. i načelnik grada Beča, položio je sporazumno sa svojim istomiljenicima talijanske saborske većine u Istru, valjda uslijed pristisa ove potonje, u ruke namještajnika kneza Hohenlohe-čest zemaljskog kapetana, i tu ostvuka bili će prihvaćena, kako stvari stoje, ako se ne posreći dovesti Talijana do uvidljavnosti i pameti, što će pak težko uzdržati obzrnu na sve ono, što se je prije dogodilo.

Ustrojili li dr. Rizzi, koji je inate milorubiv i pristupljiv gozpodin, kad svojeg zaključka, tada neće nijedan Talijan biti pripravljen da ga nasledi, i onda neće prestati drugo, nego da se raspusti sabor, koji i onako već dugo vremena ništa ne radi.

Razlog odstupa dr. Rizzi je vrlo jedan. Niti najmanje pravo talijanskog jezika ili narodnosti nije i na smije biti povredjeno. To ne žele Slaveni, to nije u jezikovnom i narodnom pogledu nasišlo, ali nijedna vlada, pa i sadanja ne... Podpuna vlast talijanske nije smjeli biti u njihovu bolni plač, kad koja vlada udovolji kakvom nedvojbenom pravnom zahtijevu, jest samo dokaz njihove nesvesti. Energijom državnik, koji štuje zakon, ne mari za njih.

Gospoda Talijani iz Primorja poprimili su, kao saveznici Njemaca u Austriji, najveće i za potonje najkombinije pogrijeske: manjливost i nadutost i onđe, gdje u istini manjiju sačinjavaju i gdje bi opreznost moralala biti mojka svake političke mudrosti. Obojica (Njemci i Talijani) ne brane svoje pravo, u koju nitko ne dira i koje nikto umanjiti ne može, nego oni brane svoje vlastno i samovoљno konstruirano pravo. Pravo, o kojem Njemci i Talijani govore, da ga brane, jest krivica, ponizljenje, podređenost za druge. Oni se ponosaju kao čovjek, koji misli, da smije sam u krëmi jesti i pititi i koji hoće da predi krëmaru i piece.

Premda su presiti, odsudili bi, kad bi imali sredstva i moći u rukama, sve druge na glad. Na sreću, nemaju za to moći. Njihov bolni plač, kad koja vlada udovolji kakvom nedvojbenom pravnom zahtijevu, jest samo dokaz njihove nesvesti. Energijom državnik, koji štuje zakon, ne mari za njih.

Na Slavima Primorja počinja se u svim tim primorskim zemaljskim saborima u jezikovnom i narodnom pogledu nasišlo, kao na nijednoj drugoj narodnosti u Austriji. — U zemaljskom saboru Bukovine svi se zastupnik može bez zapriče slaviti svojim jezikom. Samo u zemaljskom saboru nadvojvodine Šlezije, u zemaljskom saboru pokrojine sa slavenskom većinom, ne izusti ni zemaljski kapetan ni zemaljski predsjednik niti jedne češke ili poljske riječi. Oni se pozivaju na predaju, kada ona bila neoborivi zakon. To su protupravni odnosaji, koje valja odstraniti. U tršćanskom saboru ne pušta predsjednik goroviti manjinu u njegovom jeziku, i ako se ona to usudi učiniti, uzima joj

riječ, ili pušta, da ju „narod“, koji zaprijeđe galerije, nadviše. — Prosiš tjeđan morale su se tamo grozote dogadjati, kad je bio zastupnik vlade prisiljen da protišta proti objubljenoj metodi Talijana, po kojoj je ponajprije usluškalo slovenske zastupnike dr. Rybářsa, Gorjupa i Slavika i onda izrabili galamu, koja je na to nista, da se protura promjeni izborne reforme, naperepro proti Slovencima, a da nitko nije niti znao, niti mogao znati o čemu se glasuje.

Što sve tamo doli talijanska manjina poduzima proti slovenskoj većini u nadu, da će joj se sve u Beču oprostiti, jest nepristojnost prvoga reda. Isto tako se postupa u istarskom zemaljskom saboru. Tamo se niti na čitaju hrvatski i slovenski podnesci.

Predsjednik je tako bezobziran, da ih konfiscira, premda je knez Alfred Winischgrätz, kao predstojnik koalicione vlade, isposlavao previšnu odluku, glasom koje ima uživati hrvatski i slovenski jezik u tim primorskim zemaljskim saborima isto pravo kao i talijanski, pravo, koje posjeduju ovi jezici već po državnim temeljnim zakonima. — Ali sto je pravo za Italiju, nissimo u Trstu, Gorici, Poreču i Puli? U Inomostu osjetili su Talijani na vlastitoj koži, što znadi biti narodnostno tlačenje. Usprkos tomu neće da popuste od najbrutalnijeg nasilja na Slavenima u Primorju u školi, uredima i zemaljskim zastupstvima. — U Kranjskom saboru od sada nijedan zastupnik Niemac izabran od naroda. Samo zastupnici veleposjeda su Njemci. Napram ovima pak vrši se jezikovni ravnopravnost nejasnjavljene. Neka nam se počake samo jedno slavensko zkonodavno tlo, koje bi jezikovno načelo ravnopravnosti vrijedalo niti onda, kad se radi o nezajamnoj manjini drugog jezika.

Vlada je dužna da priskrbni Slavenima i neka nam ispijeva radje nove „Gjule i sumbule“, da nas živa želja mine, te da ga od milja zogrlimo. Aliko će da nam jamči, hoće li se izseljenici iz Amerike povratiti? Nema sumnje većinom hoće, ali prilječan će dio ostati za vajkada izgubljen.

To je žalosna istina, u koju se mi duboko moramo da zamislimo! A znamo i to, da se talijanski živalj iz Istre ni je daleka na iseljaju onako kako nas, jer ne živi u prilikama jednakim našima. — Naš se Amerikanac nije još dobro ni okrenuo u novoj domovini i već on zove ženu i djecu k sebi.

Naravski, da svih posljedica ne ćemo odmah osjetiti; niti će dapaće zavaravati dolari i bit ćemo veseli, što su se tobože naše štedionice napunile na mnogim mjestima amerikanskim novcem, all je kud i kamo žalosnje, što obradjivanje zemljišta u svim granama ljudi strada, te nego pada sa postignuo već visine. Kako čujemo, otok je Krit točno najljepši primjer. Da svršimo: Narodna se ukupna snaga iseljavanjem nikako ne jača, s toga neka oni, koji su pozvani da kažu kod toga svoju, nastoje, kako će izlječiti tu veliku i opasnu narodnu bolest. J. Slamarov.

I. azi svakog utorka i petka
o podne.
Netiskani dopisi se ne vraćaju
nepotpisani ne iskušaju a
nefrankirani ne primaju.
Preplaća se poštarnicom stoji
10 K. u obče, 8 K. za seljake, } na godinu
ili K. 5—, odn. K. 2-50 na
pol godine.
Ivan carevin vido poštarna.
Plaća i utužba se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zato
stoji 20 h. kol' u Puli, toli
Ivan isto.
Uredništvo i uprava nalazi se
u Tiskari Laginja i dr. prile
u Krmptić i dr. (Via Giulia
nr. 1), kamo neka se nadolijevaju
eve pisma i preplate.

PODLISTAK.

Narodna bolest.

Strnjem atlantikom morem parobrod „Jepova sjeća“

Primorski samo dobrjan ukočen sul i štuti,

Njemu je ostalo sreća tamo na ka- menoj litu,

Kaduša gdjeno mirili, smilj guje zlali se žuti,

Brašan guši zide djeći mu štiti.

Silvije Str. Kranjčević.

Uzalud tajiji istinu, uzalud zatvarati oči pred činjenicom, koja bi mogla da postane ranom na narodnom tijelu! Izjavljivanje je u Ameriku bilo do sada većim dijelom ograničeno na Liburniju i kvarnerske otoke, a eto u najnovije doba za- hvaća sve to veće istarske predjele. Ljudi se pomamili za dolarima, i četa za četom ostavljaju rođenu grudu. Ništa no može da ljudi odvratiti od njihove nakane, jer svaka postanska doznačnica, što dolazi iz Amerike, nova je meka za one, koji su još ostali kod kuće. Mnogi se i mnogi daju katu što nisu ranjili imali povjerenje u Ameriku. Takovo je eto razpoloženje u narodu, pak nam je na temelju toga jasno veoma živilino izseljivanje.

U mislima nam je prije svega nas zemlje pred nosom talijanske gospode, istarski krš — naša Čičarija. Još prije tri godine bila je divota pogledati našu kršnu momke, kad bi kao gora stupali po selu pak svijestni svoje snage zapjevali:

„Alaj, santi, veselo; veselo,
da nas čuje sve selo, sve selo!“

„Fanti“ odose, pjesma zamuknu, a sela ostake tužna, nevesela....

Istinskih, ni do sada nijesu sve radne sile bile uvijek u selu. Već je odavna priroda krševitoga tla tjerila naše ljudje u svijet za zaradoin: jedni bi pulili uglovje u „loškoj gori“ ili u kozevskim sumama, drugi bi u tom poslu zasli u našu bogalu ali nesretnu Slavoniju; nekoja sela imaju vrsne zidare, nekoja opeta „jesilhare“, a mnogi gospodari, gotovo najbolji i najmlučniji, držali bi se staroga načina u gospodarstvu i to stocarstva, pa bi radi nedostatne hrane kod kuće preko zime stala stada ovaca na „stancije“ u zapadnju i dolnju Istru. Priličan su broj našega naroda proglasili obilžnji gradovi: Trsat, Rijeka, Pula i t. d., ali ovi bi ljudi ostali vjerni rodu i jeziku svomu.

Nesto moramo da naročito istaknemo i protumačimo. Sela su na istarskom kršu naseleli svojim naraštajem mnoge pedije voli objesili svoje političke teorije o klin

a našu narodnu inteligenciju molimo, da narodu protumači, što mu ne bi bilo razumljivo.

Izborni kotari.

Po novom izbornom redu razdijeljen su sve zemlje rasporejane u carevinskom vjeću na izborne kotare. Tako i Istra sastoji se od 8 izbornih kotara, i to: 1. izborni kotar sačinjavaju sudbeni kotari Buje, Piran; zatim mjestne občine Kopar, Milje; 2. izborni kotar sačinjavaju sudbeni kotari Motovun, Poreč, Rovinj; zatim mjestne občine Vodnjan, Svetišće (sudb. kotar Vodnjan); 3. izborni kotar, sudb. kotar Pula; zatim mjestne občine Mali Lošinj, Osor (sudb. kotar Lošinj); 4. izborni kotar, sudb. kotar Podgrad, mjestne občine Dekani, Dolina, Marežiga, Očisa-Klanec, Pomorjan (sudb. kotar Kopar); 5. izborni kotar, sudb. kotar Buzet, Pazin, Labin; mjestna občina Barban (sudb. kotar Vodnjan); 6. izborni kotar, sudb. kotar Valosko, Cres, Krk; mjestna občina Veli Lošinj (sudb. kotar Lošinj). Svaki od navedenih izbornih kotara birati jednoga zastupnika, dok cijela Istra ukupno 6. Prvi, drugi i treći izborni kotar nazvani su talijanski kotari, jer u njima tobože prebiva pretežno talijansko pučanstvo, te će birati talijanskog zastupnika, a 4. 5. i 6. izborni kotar zovu hrvatskim odnosno slovenskim kotarima, jer u njima prebiva u velikoj većini hrvatsko ili slovensko pučanstvo, te će izabrati hrvatsko-slovensko zastupnike. Ovi izborni kotari razdijeljeni su na izborne dijelove ili izboriste, te je svaka mjestna občina sama po sebi izborni mjesto (biralište), dok se u većim občinama imaju odrediti još druga birališta, što će kot. poglavarsku na vrijeme javno objaviti. Pri tom ima se paziti, da birališta budu tako određena, te izbornici ne budu izgubili prekomjernog vremena dok dodju na biralište.

Tko ima pravo birati zastupnika?

Pravo birati jednoga zastupnika imade svaka osoba mužkoga spola, koja je načrta 24 godine, austrijski je državljanin, nije izuzeta ili isključena od prava biranja i prebiva unutar kraljevine i zemalja zaступnih u carevinskom vjeću i to u občini, u kojoj ima pravo biranja barem jednu godinu dana od raspisivanja izbora. Dakle, koji prebiva stalno u kojem mjestu (občini) barem od 19. februara 1906., do 19. februara 1907. (dan raspisa izbora), taj ima u toj občini pravo glasa. Ako je jedan izbornik kroz jednu godinu prije raspisa izbora promijenio više prebivališta, taj ima ovršiti izborni pravo u onom mjestu, u kojem je za vrijeme raspisa izbora obavljao svoju službu, ili svoje zvanje, te ako ovo dvoje ne stoje, onda ima pravo glasa onđe, gdje je u navedeno doba imao glavno stanovanje. Ako se to pak polag navedenih propisa ne može ustanoviti, onda je izborniku slobodno da izabere občinu u kojoj će obaviti svoje izborni pravo. Razumije se, da takav imade izabrati jednu od onih občina, u kojoj je kroz godinu prije raspisa izbora stanovao. Paragraf 8. izbornog zakona potanko određuje stanovane, po kojima je koji izključen od prava izbora. Ti propisi su isti kao po starom izbornom redu, te su većinom poznati.

Kako se sastavljaju izborne listine?

Glavar občine (načelnik) imade po alfabetnom redu sa naznakom zvanja i prebivališta sastaviti posebne izborne listine. Isto tako ako jedna mjestna občina imade više birališta, to se mora za svaku sastaviti posebne listine. Izborne listine imaju biti sastavljene najmanje u dva primjera, od kojih jednoga ima glavar občine i sveslenog izbornog čina držati u evidenciji i na koncu svake godine kroz osam dana izložiti svakomu na uvid. Taj rok imade se javno objaviti. Iza sastava izbornih listina imade načelnik oba primjera poslati izravno nadležnoj političkoj

kotarskoj oblasti. Politička oblast imada eventualne pogreske u listini službeno ispraviti i jedan primjerak ispravljenih listina poslati glavarstvu občine, koja će listine držati izložene u občinskom uredu kroz 14 dana, svaki dan u vreme, koje će odrediti politička kotarska oblast, što se ima javno proglašiti, da može iste svakog pregledati. U občinama sa više od 6000 stanovnika, moraju listine biti izložene na uvid svaki dan najmanje 8 sati; izlazak tog imaju se listine pravodobno, pomoću u obilnom broju, i na takav svakomu uručiti potčan od roka za reklamacije uz odstetu troška što odprina, na jedan primjerak. Tko želi imati jedan takav primjerak listina, imade to prijaviti glavaru občine kroz prvi osam dana, i za raspisa izbora; prijavljenik pak dužan je platiti naručene primjerke. Prije učinjenja tog roka ne uzimaju se u obzir. Kroz daljnji osam dana imade prijavitelj položiti kod glavara 50 po sto približnih troškova za pomnoženje listina, jer inace je prijava nevaljana. Ostali troškovi imaju se platiti kod primjeka ili ako nebi prijavljenik htio podignuti primjerke, moći će se troškovi utjerati ovršnim putem od političke oblasti. Pod istim uvjetima mogu se zatražiti također ispravljene listine sa eventualnim dodatcima.

(Slijedi.)

Izborni pokret.

Kastav 26. marta.

Zanimanje za predstojeće velike izbore za carevinsko vjeća raste od dana na dan. U svim slojevima pučanstva ova prostrane i gotovo najsvjestnije hrvatske občine, počinje se neko živo raspredjanie, a opaža se i neko osobito nestručljivo očekivanje, kuo u oči znamjenili, zamašili dogadjaj.

Nije ni čudo. Kastavština je od dana, kad je našim krajem prvi put zadužuju duh narodne svesti, uvek sljede prva na poprištu i narodno je stee u njoj naložujući odjaka bilo u danima radosli, bilo u časovima narodne potištenosti. Što se nije sve pokusalo protiv te starodrevne našte tvrdje, koliko se svega poduzelo, da se ju ebiti i u prah satara — i etonoma, ta naša tvrdja stoji i danas čila i jaka, no silem brije povrh mora, kao prst boje pravde. S udjeljenjem može danas Kastavac da preleti u duhu dogadjaje, što mu ih je na njegovim hridinama urezo um i poštenje njegovih suobčinara. Kuderovo, Tablersko, Kršćevi doba, — sve su to bile gradne kušnje za postenu kastavsku dušu. Ali ta divna i lepta narodna duša odoljela jo tudjim spletakama i eno je danas čiste i biele poput golubice, što se na jutarnjem suncu krili.

Svi paktenski snovi, sva kovanja i rovanja krvnog tujdina, sve se to poput golemog vala razbilo o čelične kastavskie prsi. Pobjeda, velika i sjajna pobeda ostala je na njegovoj strani i on se time danas dići, on je na to danas ponosni. U tome loži i glavni uzrok onom zanimanjem, što je kastavsku dušu zackupio i sada u oči novih izbora za Beč. A žima još neslo, što nekuda preugodno skaklje njegovu plemenito samovrijest. Sva trojica narodnih kandidata za carevinsko vjeće — potekli su iz njegova kruga — rodili ih je njegova, kastavskva zemlja. Istina, najveće odlikovanje, kojima može narod da svoje miljenjima okiti, ona ga je trojica u podpunoj mjeri zavriđilo svojim narodnim radom, ali unatoč tome dično je za kastavsku zemlju da su se ti umnici rodili upravo u njezinoj sredini.

Sve to — a u prvom redu stara od olaca naseljena narodna samovrijest čini, te se danas čela Kastavština nahodi u nekoj trzavici, koja raste to više, što se približuje dan, kad će ova velika naša občina kao jedan čovjek dati svoj glas našem odabraniku a njemom velevariednom sinu g. Vjekoslavu Spinčiću. Talijani su također postavili u našem

izbornom kotaru svoga kandidata: i to nekoga Costantina, advokata u Valoskom. Mi pitamo: gdje je Talijanima obraz, te mogu ovako vredjati naš svet ovuda? Jer to je uvreda za nas, knd nam se postavlja za kandidata čovjek, koji nam je nesamo tuđi po krvi i jeziku, već komu smo svi puki barbati i divljaci. To je za nas, za naše lme, za naš obraz, čuška, a nemo na svijetu ljepeša, nego li ovu čušku što prije vratiš onamo, odkuda je dosla.

Kastavci će to znati već uradili na dan izbora. Neka živi narodni kandidat g. Vjekoslav Spinčić!

Iz Poreča nam pišu, da su i tamo izložene izborne listine za predstojeće državne izbore sve do 6. aprila. Listine su izložene u občinskom uredu od 8 sati u jutro pak do podne i od 3 sata pak do 7 po podne. Reklamacije valja predložiti u roku od 14 dana.

Nasi su se rodoljubi pobrinuli, da budu mogli proti izkrivljenim listinama na vrijeme predložiti potrebote reklamacije.

Politički pregled.

U Puli, dno 4. aprila 1907.

Austro-Ugarska

Zadnjih dana prošloga mjeseca sastao se je u gradskoj vjećnici u Pragu svećanstveni odbor, da se dogovori gledi dolazku vladara. U sjednici je priobčeno, da će Njegovo Veličanstvo car-kralj po svoj prijili stići u Prag na 12. aprila i boraviti tamo 12 dana. Za ovog boravka užavit će vladar 3 do 4 dana podpuni mir.

Poznati češki vodja realista prof. Maysky izjavio se je u jednoj u Rožnovu u Moravskoj obdržavanju skupštini i o odnaju napram Ugarskoj i rekao: Ja sam iz političkih, narodnih, gospodarskih i dr. slavnih razloga proti rastavi od Ugarske. Ja ne mogu toga vjerovati, da Magjari ozbiljno misle na rastavu; u jednom slučaju bo ne smije se u istom razdoblju dogoditi bankovna i carinska rastava. Ako padne nogodba g. 1867. između Austrije i Ugarske, tad mora pasti i nagodba između Ugarske i Hrvatske. Ovo neka Magjari ne puste s vida. Zajedničko carinsko podržaje podnosa pakao samo jednu potrošarsku liniju, inače pak nikakvo.

Trčanski je sabor avšio preduskrene sjednice nasiljem, koje je u Trstu običajno prema Slovincima. Sabor se je posljednjih dana bio u osnovom zakonu, kojim se gradu Trstu daje nov ustav, a svrha mu je, da Slovence podpuno liši svakog prava. Kad je prešao na treće čitanje toga zakona, izjavio je slovenski zastupnik Slavik, da će Slovenci glasovati proti njemu, jer talijanska većina odbila sve slovenske izprave. Kad je zatim počeo govoriti slovenski, Talijani su podigli strahuštu buku, te je predsjednik Sandrinelli oduzeo govorniku riječ, dočim je većina prihvatala osnovu.

Bugarska.

U Sobranju došlo je do veoma burnih prizora povodom razpravljanja novog reakcionarnog tiskovnog zakona. Sabor je primio zakonsku osnovu za obranu proti anarhističkim prekršajem i proti javnoj sigurnosti, po čemu će osobe, koje poduzmu atentat proti knezu, proti prisiljenostu, proti ministrom, vojnikima zapovjednikom, državnim odvjetnikom i izražajnim sudcima, biti sudjeni po ratnom судu.

Rusija.

U Petrogradu se pogovara, da namjera predati doskora ostavku ministri nastave, prometa i rata, te predstojnik većine i riječ, dočim je većina prihvatala likog glavnog stopa generala Jantn Palicin.

Još se nije u državu dumi definilivno odučilo o ukinuću ratnih sudova premda su govorili zastupnici svih stranaka i premda nema sumnje, da će se prihvati dotični predlog "kadeta", da se ti sudovi ukinu i da se nadomešte redovitim sudovima. U zaboravi je nastala velika buka, kad je zastup. donskih kozaka Petrovski naglasio, da će doskora nadoci vrieme, kad ne će nijedan kozak više rabiti naglake.

Prošlog tjedna umro je u Petrogadu bivši vrhovni prokurator sv. sinoda Konstantin Petrović Pobjedonosčev. Prije dvio godine, dok se nije naime odrekao javnog života, bio je Pobjedonosčev jedan od najpluvljivijih ličnosti u Rusiji. U njem je koncentrirano četvrt stoljeća ruske povijesti. On je bio najpozvaniji savjetnik Irsju carova, te je pod njegovim vladanjem reprezentirao, tako reći, načrtnjački sustav.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Prvi Istarski Sokol u Puli priređuje u nedjelju, dne 7. aprila 1907. ujedinstveni zabavu prvog reda pod imenom "Koncert Ronacher" uz sudjelovanje najznamenitijih umjetnika, virtuozu, solista i specijalistu, na koju se svi dobro misleći ljudi, koji si žele priuštiti par urica dobre zabave i smijeha, ovimo najljepše pozivlju. Početak točno u 8 sati u veder. Ulaznina: Za članove 60 para, za nečlanove 1 K.

Raspored: 1. Na desnoj strani kraj srca, ruska narodna pjesma. Pjeva uz pratnju glasovira, najvećom sentimentalnošću, gospodjica Pustolovska, operna pjevačica. 2. Produciranje u jakosti i dizajnu uteza svjetsko znanog atleta Strella de Vudilla. 3. Na razvalinama Nezacija, sredopatelskom romancu u secesionističkom stilu, izvadja vanrednom elegantnošću na glasoviru gospodjica Klimpidrovsky. 4. "Starinat", najnoviji - kupert iz prastare dobe. Pradava i pjeva (ako bude pri glasu) profesor Krepagoras. Opaska: Ako bude opistinje kod ovog komada kako plesak, onda će g. profesor dodati još jednu kanticu. 5. Beethoven: Allegro kurioso, svira svjetsko znani bolonješki gudalački kvartet: Violina I. profesor Struganovsky. Violina II. profesor Potezalovsky. Viola, profesor Drapalović. Cello, profesor Gudalović. 6. Čudo-lječnik, profesor Sulđurović ili najbrže i najsigurnije bijenje potomcu Rentgenovih zraka. Senzacionalna furiširana "opereta" u 1 činu. Osobe: Lijenčić, profesor Sulđurović; patienti: Jure Bukvica, bankir — Frane Obilica, hoteljer — Pero Pešat, pisar; Grgo Topolović, umir, veldbaba. — Čim se zbijva u Puli. Vrijeme sadržajnost. Tko ne vjeruje neka dodje u nedjelju, dne 7. o. mj. pa će viditi čudo na svoje rođene oči. 7. Ples za one, koje srbe poplati.

Budući je čisti prihod ove zabave namijenjen u korist putne blagajne k svećenskom sklopu u Prag, to se preplatite primjou sa zahvalnošću.

Rok za reklamacije. Javljamo svim našima u Puli i okolicu, da jo se rok za reklamacije proti izbornim listinama produži do 8. aprila t. g. mjesto do 6. aprila.

Taj rok imao je po zakonu biti produljen barem za osam dana, jer nam je kamorra u utorku 2. aprila. Ako kamorra počinje ove nezakonitosti, ne bi to smio barem činiti c. k. kapetanat.

Listine su pak sastavljene upravo skandalozno, da se blage izružimo. Sastavljene su na temelju kamorinog prijavnog ureda, te su iskrivljena stanovanja, upisani takovi, koji su već od dvoje i tri godine odsutni iz Pule, i ispušteni, koji su od 24 godine u Puli i t. d.

Voloski kotař:

Nevim župnikem u Voloskom, bio je imenovan veleč. g. Šime Defar, zadnji župnik u Dekaniji, vredni sin četvrtog našeg Šime Defara, Irguca, posjednika i bivšeg načelnika u Tinjanu.

Cestitamo srdatno našim Voloskanom i Opatijcem, jer dobivaju u novom župniku usorog svećenika i rodoljuba. I novom župniku na Voloskom naše najskrivenije čestitko!

Naslijedovanja vredan primjer. Rodoljubno ravnateljstvo "Posuđilnice i hranilnice" u Podgradu odlučilo je, obzirom na preporuke vrednu naknadu stenografskih sabiraonica, da će dobiti 100 komada tih sabiraonica (malenih stenjaka) i da će iste porazdilići po čitavom kotaru. Ravnateljstvo upozorjuje već sada sve svoje prijatelje, da se prijave u uredu posuđilnice, za te stenjake te će lako dobiti i potreblju poduku. Stenjake će se podići badava ali ostaju vlastništvo posuđilnice obzireno na sjajno uspehe, koji su poslužili tim načinom stenje u drugih zemljah, nuda se ono ravnateljstvo, da će se mnogobrojni članovi i prijatelji posuđilnice priglasiti za one koristne stenjake.

Čuvajte se kojekvalnih agenata. Njeka budimpeštanska tvrdka tobže "Sv. Krunice" razprčava po Kastavčini po svojim agentima bezcene nabožne slike. Agenci si navadno prije izname od mještina svedenika budi kakovo čitovanje, koje, ako i ne podupire njihovu trgovinu, oni pred pakom izrabljuju kao preporuku. Tvrde takodjer, da njihova tvrdka odstupa neke odstotke za podršku gradnje i po pravku raznih crkava.

Pučanstvo kastavsko, koje je takove slike naručilo u velike je nezadovoljivo. Da iste u istinu ne imaju nikakove vrednosti, dokazuju i ta činjenica, da tvrdka takvu sliku, ako je naslovnik neće od poštanskog ureda primiti, ne doje si ništa natrag poslati, već ju pusti, dražkom, kod poštanskog ureda prodati; dokle ciela sliku valjda njoj istoj ni toliko ne vredi, da bi za nju potrošila postarinu te ju primila natrag.

Budući li agenti mogli doći u sjeđne nam krajeve budi po Istri budi po Hrv. Primorju, upozorujemo pučanstvo, neka bude na oprezu.

Porečki kotař:

Za Družbu sv. Cirila i Metoda. Iz Laza (občina Motovun) pišu nam, da se je tamo sakupilo za područnu našu Družbe K 18 povodom vjenčanja tajnika podružnice vrednog našeg Marka Bertose s čestitom gospodnjicom Josipom Labinjan iz Karobje. Živili novovjenčani!

U istu svrhu poslala je gdjeva učiteljica Dragica Kratora 2 K.

G. Andjeo Galo iz Potokih K 2-40. Novac je predan tamošnjoj podružnici. — Živili darovatelj!

Telefonska postaja u Poreču. Ministarstvo trgovine dozvolilo je, da so ustrojili u Poreču telefonsku postaju, koja će biti spojena sa Vrsarom, Sv. Lovrečom, Pazenatičkim, Badernom, Novavas i Tarom.

Koparski kotař:

Buzet. — Novo obč. zastupstvo. Oblast je odbila utok talijanske stranke proti obč. izborom, obavijenim mjeseca decembra, koji su onako sjajno izpali za našu narodnu hrvatsku stranku.

Jučer se je zastupstvo konsolidiralo. Radostno smo javiti, da je načelnikom izabran g. Fran Flego iz Štrpeda, posjednik i trgovac na Počekaju. Tako stupa opet na čelo ono občine vrli borac bivši i ako Bog daje, budući zastupnik na zemaljskom saboru za Istru i bivši jur načelnik občine, naš mudri i umiljati Fran Flego.

Brzaj nam javljeni takodjer imena, primaju mladići, koji su navrili 15. a vili občinski savjetnici, a ti su: gg. nisu još prekorčili 17. godinu, koji su izmisljena. Ustanovilo se je doduze kažnje, Klarić Antun, Šanković Mate Soldatić, pripadnici austro-ugarske monarhije, koji su bez tjelesne pogreske, dobro razvijeni, Bradetić Antun, Buzdon Ivan, Rade Kačić, zimlji, Oršulić Ivan, Sirolić Anton, Oso (P.) dobrog zdravlja i dobra vida. Potanje obavijesti može se dobiti na kotarskih Antun i Letić doktor Ivan.

Zivili, pa na posao za svaki bolji na preduzme občine!

Puli.

Iz Buzeta pišu nam: Naši propali "Signuri" boje se silno, da će morali Trstu. Tršćanski su listovi onomadne jačnijihova pučke škole spasti s vremenom vili, da je c. k. namjestničtvu potvrdilo na samo jednu učiteljiku silo, kao što bi privala novoustrojenog "Njemačkog političkog društva u Trstu". Osim tršćanske postavili su i mutili našu djecu u talijansku školu, te su otvarali na istoj razred za razložnim tumaćem popratila, nije se od razredom. Nu odak je občina u narodnoj talijanski listova nitko dalje tom vještu rukama i odak imamo mi mnogo pojčavio. Talijanski listovi Trstu i u občini bolju hrvatsku pučku školu, počeo je pao. Primorja drže se tako, kao da se ustrojili sve to više broj djece u talijanskoj skoli i odatle strah gospode, da će broj naših djece spasti samonu jednu učiteljiku silo. Radi toga nastroje svim silama da ju uzdrže, osimbita, što su napokon i tršćanski Niemci istrojili političko društvo u gradu Trstu, te su svi siromašnu, većinoma izvanjsku djecu, ali ako se pomisli kako Niemci baš u gradu obdarili odjelom. Tim načinom kane oni svojoj školi produljiti život, nu to će i učiti eamo dote, dok progledaju i poslije učilički i onda s Bogom talijansku vise razrednu pučku školu u našem slavnom (I) Buzetu.

Franina i Jurina.

Jur. Zakoj nisu bili Zamačanski dolari votati na zadnjih volacijonih va Pazinu?

Fr. Zač sū sunjavci, veruju svakomu, ki njim kaj reče i ono kaj ni, ni kaj ne može bit.

Jur. Ma kaj, pove!

Fr. Pred malo vremena je bila komisija na Zamasku, da se uđela škola, i med drugimi bil je Šejor ašesijor Tomož i ljudi su bili prije složni, da se uđela blizu erikve na vršiću, a on ih je inšempijal, da u onoj skulji bi bilo bolje uđelat školu; i kad su to čeli Šavrini, za dobit beći za zidinu na karlini, Črešnjevičar, Bekarić, Gradoselac, od veselja počeli su skakati kako i dicu; dol, dol, Šejor ašesijor je pravi čovik, on gleda za nas, mi ēemo s Talijani a ne s Hrvati držat.

Jur. Pa kaj je to srbelo ašesijora za gori ali dol?

Fr. I kako! zač ako je škola gori i dica od motovunske fineđe bi u nju morala hodi, a ako bi bila dol, onda bi "Lega snacional" uđelala talijansku kod Sv. Bartula.

Jur. Sad razumim tu furbariju ašesijora.

Fr. A znaš kaj se je dogodilo u Pazinu?

Jur. A kaj, sigurno kaj lipogn, povej nu.

Fr. Sili su ti na volacijon Kapun, Rankun, vavik odpreće butiga Šavrini, da te za ugrediti talijanom za njih votat; ma kaj su iskali to su i naši. Kapun, rankun, čepal je obrtic i od fuge zgubil je bisaga i još ih danas po Pazinu isče, a Šavrini na vikanje izdajica i prodanac, bil je pred svim popljuvan i zobraćan i moral je pobeg od volacijona.

Jur. Pravo su učinili, lako bi trebalo svaku prodancu, izdajici, vavik uđelat.

Razne primorske vesti.

Školu za pitomec ratno mornarice. C. i k. ratno ministarstvo očvara još jednu školu za pitomece (mladiće ratno mornarice = Schiffsjunge) u Šibeniku, u koju se

zakazalo se doista, da je bila ona vjest posve izmisljena. Ustanovilo se je doduse kažnje, da je bio jedan odaslanik — neznamo da li bi skupov ili carske vlade — u Ricmanjih i da je one stanovnike nagovarao neka se pokora ili podlože tršćanskom biskupu, ali našav na nojodljeniji odpor, morao je pobrati sile i kopita i vrati se praznog ruku u Trst.

Sudački izpit položio je dne 27. marča pred povjerenatvom c. k. višeg zemaljskog suda u Trstu g. Janko Nežić, prislušnici na c. k. okružnom sudu u Rovinju. — Čestitamo!

Nefaljeno sredstvo proti renim da nije nikakvi smjeli naziv „dvostruko elektro-magnetički križ R. B. br. 86967 dokazuje slijedeći list jednog inteligentnog gospodina“: Bill se tako prijazi to mi pripistalo jedan križ proti mojoj raumatičkoj boli. Ja sam te križ isti dan čim sam ga primio metnuo na sebe te sam nakon 14 dana oslobođen od mojih boli.

Srdačno Vam hvalim za pruženu mi po vama ponoć! Imao sam užasno бол! Dan i noć sam trpio; a sada sam se svega toga oslobođio. Otvoreno moram priznati, da nisam ništa držao na djelovanje tih križeva; nu sada nekon vlastitog osvjetljenja sam sasvim drugog nazora. Hvala Vam još jednom, te Vas srdačno pozdravljam Vilim Bobek u Šisku na 25. studenoga 1906.

Ova iskrena izjava netreba daljnog obrazloženja. Stroj i sam za se govor! Izvolio ga pokušati. Mož se nabaviti kod izumitelja gosp. Alberta Müllera u Budimpešti V. Vadász ulica brvj 43/A

Hrvati!

Kupujte žigice

Družba sv. Cirila i Metoda za Istru.

Soboslikar

Vladimir Vojska

PULA — Via Serbia, 59.

Preporuča se p. n. općinstvu grada Pule i okolice za soboslikarske i ličiliarske radnje.

Izradba moderna, ukusna i trajna.

Cijene umjerene.

OLOVKE

a korist družbe sv. Cirila i Metoda dobivaju se u

tiskari Laginja i drug. u Puli
prije (J. Krmpotić i dr.)
uz cenu od 2 do 10 para.

© Svoj k svom! Svoj k svom!

NOVO SKLADIŠTE POKUĆSTVA

A. Žunić & C° - Pula

na uglu ulice Via S. Martino i Gironvaldzone

Novouredjeno skladište sva-kovrsnog pokućstva:
zrcala, slika, stolica, divana
— itd. itd. —

Cijene umjerene.

Natječaj.

Potpisani odbor raspisuje ovim natječaj na redovite podpore „Bratovštino hrv. ljudi u Istri“ za god. 1907. Prošnje obložene svjedočom prvog polječa (kotlokvju) te izrazom siromaštva imaju se dostaviti podpisanim kroz dolična ravnateljstva (dekanate) do 25. travnja o. g.

Zahvaljuju se naročito, da je molitelj ili njegov koji članovi „Bratovštine“, da svjedocene siromaštva sadrže podatke, po kojih se može točno prosuditi njegovo materijalno stanje, i da bude navedeno uživa li koju podrpu i u kojem iznosu, inače se molbe neće uvažiti.

Kastav, dne 25. ožujka 1907.

Odbor „Bratovštine hrv. ljudi u Istri“.

C. k. Notar

Anton Iusti

**otvorio je svoju Špilarnu
u Buzetu.**

PEČATE

... iz gume ...

izradjuje

tiskara Laginja i drug.

PULA, Via Giulia, 1.

Oglas.

Potpisano pozivlje ovime svoja zadruge na glavnu godišnju skupštinu, koju će se obdržavati dne 21. travnja t. g. u 4 sata po podne u prostorijama Hrvatske Čitaonice u Linduru.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnje skupštine.
2. Izvještaj upravnoga odbora.
3. Potvrđenje računa za god. 1906.
4. Izbor novoga odbora.
5. Slučajnosti.

Društvo za stednu i zajmove reg. zadruga na neograničeno jamčenje u Linduru.

Odbor.

HYDROPATIČKO LJECILIŠTE U SAMOBORU

u blizini glavnog grada Zagreba, u prekrasnom šumovitom gorskom kraju, na podnožju okičke gore.

Način liječenja. Kompletno najmoderno uređenje za hydro- i elektro-therapiju sa hydro-električnim kupeljima. Kupelli s ugljenom kiselinom, vrućim uzduhom, parnim kupellji, medicinsko kopljem i liječenje fangom; masaža gymnasium, terrainika, knelopovanje, sunčanje i zračenje.

Liječe se: Bolesti živčanog sustava: neurastenija, hysterija, hypochondrija, nöurnalija, migrenica, cheren, huzarnica, kljenuti, svekoliko bolesti centralnog živčanog sustava, napose kćerne (izuzev dusovne bolesti). Bolesti dišala, akutni i chronicni bronhijalni katarrhi, katarrhi dječjaka i grčljana, bolesti nosa i porebrele, asthme i empolyse.

Nadolje: neuredno izpravljajući, haemorrhoidi, chronicni proljevi, nervozna dyspepsija, slabokrvnost, bijedost, diabetes mellitus, ulazi, rheumatizam, grlički arca i arterioskroze; bolesti ženskih: neurozna menstruacija, bijeli cvjet, upala i promjena položaja maternice.

Stanovi i opskrba: uređeni su u posebnom pansionu s najvećim komforom, to su svim udobrostima. Postoji obilna, vegetabilna hrana i finana za dječake.

Liječnik: Dr. Mijo Juratović.

U mjestu je počata, brzojav i ležeznička stanica.

Potraži obavijesti dojo „Uprava Lječilišta u Samoboru“, trg Leopolda Salvatora br. 18.

SVOJ K SVOME

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Čestim se preporučiti p. n. občinstvu, postovanom svećenstvu, crkvama, bratovštinama svoju krasno uredenu

TVORNICU VOŠTANIH SVIJEĆA.

Kod mene se dobivaju izvrstne; a od mnogih priznate u svim veličinama svijeće od pravog pčelinjeg voska kao i finog crkv. tamjana.

Prodajem dobra i svježa — po zdravje — koristna meda Klg. po K 1-20.

Kupujem uz dobru cijenu u svim kolikočama žutog voska.

Svaku i najmanju naručbu p. n. mušterija obavljam najspretnije, kao i u najpovoljnije uvjetu.

S večestovanjem

Vladimir Kulić,
Šibenik (Dalmacija), glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Dvostruki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45—22.

jesu elektro-magnetički načinjene sastavljeni strojevi, koji kod uloga, rešme, astme (težkog disanja), nešavljavanja, zuljena u ruci, neurastije, glavobolje (ml. grane), kucanjem srca, zabubrebo, muževine slabosti, studenim ruku i noge, padavice (epilepsijs), makreljanu postelje, nojnosti, neuspjelost, negativnosti, drranju na telu, influence skopljene na bolesne krte, blinu (mokrnost), zljudnačen grčeva, bezbednost, leščanju, punokrvnosti, svih udini grčeva, hognachdrie, telešnjem grčeva, hámorrhoide, kao i kod sveobče slabosti itd. služi kao neapakljivo sredstvo, postoji elektro-magnetička struja činjeni čovjekom, njeziniem djeluju, čime se ređene bolesti u najkratčem vremenu izlažu.

Poznato je, da liječici kod navedenih bolesti višekratno elektriziraju tela upotrebljuju, ali ipak na taj način, da jaka stroja samo profazio i povremenom kroz telo prolazi, dokim pojedivim tomu struji elektro-magnetičnog križ ili zvezde R. B. br. 86967, kako je jučer rečeno, umjereno načinom neprskidno, na tluo djeluju, što svakako brzom izlaženju dovoli, nego li prvi postupak. Do 20

godina stare bolesti izlaženo su sa mojim strojem posve! Od izlaženih sa mojim strojem R. B. broj 86967 izlaženi zahvaljuju, kao i od odišenih slojeva izdanje svedočno i priznato. Iz svih strana sveta pothranjene su u mojoj pismobor, gdje u stote svakog dana u tivid. **GDE NUDAM LIJE NIE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ**, jer to sigurno sredstvo proti goro navedenim bolestima, a onaj bolestnik, koji po mojem stroju nije izlažen, mijoduje u ruku od 40 duka, dobiva novac natrag.

Upozorjam cijelom p. n. občinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Vollmilm, koji je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj, kao i u Austro-Ugarskoj, dokim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvezda R. B. br. 86967 osobi se hvati i zivja varnarsku dopuštanju portati svoju Izvratnoj likovitosti.

MALI STROJ STOJI 4 K. Rabiti ga mogu samo djece i slabe gospodje.

VELIKI STROJ STOJI 6 K. Rabiti se kod ostarijih 20 godiš. kroničnih bolesti.

Dopisivanje i naručuju obavljaju se i u hrvatskom jeziku. Pouzećem ili ako novac neupred poslat, razlaži glavna prodavnica za tu i inozemstvo:

ALBERT MÜLLER,
Budimpešta, V., Vállsz-úlla 49/a.

Kálmán ulica ugao.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadružare, koji uplađuju zadružnički daci jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dan te plaća od istoga 4 1/4%.

čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju učinjene iznose do 2000 K bez predhodnog odzaka, a iznose od 2000 K ako se nije kod učinjenja saglasno ustanovio veći ili manji rok za odzak, već odzak od 8 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadružarom, i to na hipoteku i zadružnicu uz garantiju.

Uredovni sati svaki dan od 9-10 sati prije podne i 3-6 sati poslije podne; a učinjući i blagdane osim jutri i avgusta mjeseca od 9-10 sati prije podne.

Društvena pisarna i blagdana nalazi se u vlasti Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod denom, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Po c. i kr. namjestničtvu u Trstu

OVLAŠTENA AGENCIJA ZA PUTOVANJA

„ILYRIA“ na Kantridi kraj Rieke.

Udaljeno od Riečkog kolodvora s električnim tramvajem 8 časaka.

PRODAJA PUTNIH KARATA
za AMERIKU, AFRIKU, AZIJU,
AUSTRALIJU I KANADU, o.o.

Pisma i brojavice šalje se na adresu:
„ILYRIA“, RIEKA - FIUME.